

Lietuvos meno kūrėjų asociacija

Projektas „Menininkai - mokyklai“

2015-09-14

Projekto AKIM patirtis Lietuvos meno kūrėjų asociacija 2010 metais laimėjo LR švietimo ir mokslo ministerijos paskelbtą neformaliojo švietimo plėtros Lietuvos bendrojo ugdymo įstaigose idėjų konkursą ir 2011 metų rugpjūčio 4 d. su Europos socialinio fondo agentūra pasirašė projekto „Aukštosios kultūros impulsai mokykloms (AKIM)“ finansavimo ir administravimo sutartį. Projektu AKIM siekėme mažinti mokyklų bendruomenių ir profesionalaus meno atskirtį. Jautėme, kad mokykla gerokai atsiskyrusi nuo kūrybinės meno visuomenės, kad į ją veržiasi masinė pramogų kultūra. Projektas AKIM siūlė spręsti šią problemą rengiant 8-12 klasių moksleivių susitikimus (pamokas) su iškiliausiais Lietuvos menininkais, Nacionalinės bei kitų premijų laureatais, ir mokyklų bibliotekoms nemokamai prenumeruojant geriausius kultūros žurnalus. *Projekto AKIM dalyviai* Projekto tikslinė grupė - 8-12 klasių mokiniai; geografinė aprėptis - 600 mokyklų visose Lietuvos savivaldybėse; 240 menininkų iš 11-os meno sričių - architektai, muzikai, rašytojai, kompozitoriai, dailininkai, tautodailininkai, fotomenininkai, kinematografininkai, literatūros vertėjai, teatralai, žurnalistai. Projekto trukmė - 28 mėnesiai. *Projekto AKIM partneriai* Tokio masto projekto (geografinė aprėptis - visa Lietuva, gausi veiklų įvairovė ir didelis projekto dalyvių skaičius) įgyvendinimo kokybę buvo galima užtikrinti tik pasitelkiant patyrusius partnerius. Jais buvo: 11 Lietuvos meno kūrėjų sąjungų (Architektų sąjunga, Muzikų, Rašytojų, Kompozitorių, Dailininkų, Fotomenininkų, Kinematografininkų, Literatūros vertėjų, Tautodailės kūrėjų sąjungos, Teatro sąjungos meno kūrėjų asociacija, Nacionalinė žurnalistų kūrėjų asociacija), kurios atrinko ir pasiūlė dalyvauti projekte iškiliausiems Lietuvos menininkams; 11 kultūros žurnalų (Dailė, Fotografija, Kelionė su Bernardinai.lt, Knygų Aidai, Krantai, Kultūros barai, Literatūra ir menas, Metai, Muzikos barai, Naujasis Židinys - Aidai, Tautodailės metraštis), tiekusių nemokamą prenumeratą 600 mokyklų bibliotekų; VŠĮ Efektyvi politika, mokiusi politikos kultūros; VŠĮ Istorinės atminties akademija, parengusi Lietuvos kultūros istorijos pamokas ir viešai prieinamą audiovizualinę medžiagą. Mokytojus ir mokyklų vadovus vienijančios organizacijos, padėjusios aktyvinti mokyklas ir laidavusios atgalinį ryšį. *Projekto AKIM dalys 1. Meninės kūrybos mokymai mokyklose* Vienos teorinės pamokos trukmė 1 akademinė valanda, vieno praktinio užsiėmimo/kūrybinių dirbtuvių trukmė 1,5-2 akademinės valandos. Pamokos ir praktiniai užsiėmimai vyko grupėse po vidutiniškai 20 mokinių, mokinių grupėje skaičius kiekvienu atveju pritaikomas prie konkrečios mokyklos galimybių bei poreikių. Šioje projekto dalyje dalyvavo 226 mokyklos visoje Lietuvoje, turinčios 8-12 bendrojo ugdymo klases. Į kiekvieną mokyklą planuoti 5-7 menininkų vizitai. Tokiu

būdu pamokose ir praktiniuose užsiėmimuose dalyvavo daugiau nei 6000 Lietuvos moksleivių. Mokyklas buvo atrinktos savanoriškumo principu. Prioritetas teikiamas mokykloms regionuose, kaimo vietovėse. Dalyvių grupes atrinko konkrečių mokyklų pedagogai. Pamokų ir praktinių užsiėmimų temos suformuluotos, remiantis menininkų atsiųstais pamokų planais, kuriuose jie trumpai pristatė pamokos temą ir eigą. Buvo tobulinamos šios mokinių kompetencijos: kūrybiškumas, vaizduotė, meno principų pažinimas, būsimų kultūros vartotojų įgūdžiai. Atskirą poveiklę sudarė 8 akademių valandų kombinuotieji, tarpdisciplininiai kursai – 8 akademių valandų ciklas, kurio metu moksleiviai dalyvavo 5 teorinėse skirtingų šakų meno kūrėjų pamokose ir 2 praktiniuose užsiėmimuose (kūrybinėse dirbtuvėse). Kiekvieną užsiėmimą vedė vis kitos srities menininkas, taigi, iš viso vienu kursų užsiėmimus vedė 7 lektoriai.

2. *Kultūros žurnalų prenumerata* 11 prestižinių Lietuvos kultūros žurnalų redakcijų projekto laikotarpiu parengė padidinto tiražo žurnalų numerius, kurių 600 egzempliorių buvo pristatyta į Lietuvos pagrindines, vidurines, gimnazijas ir kt. mokyklas, dalyvavusias projekte. Per projekto laikotarpį kiekvieną mokyklą pasiekė iš viso 205 kultūros žurnalų numeriai.

3. *Politinę mokinių kultūrą skatinantys renginiai* Projekto rėmuose Lietuvos abiturientams buvo pasiūlytas paskaitų-forumų ciklas „Politikos kultūra ir moderni visuomenė: istorinės tapatybės aspektai“ ir 2012 metų pavasarį surengtas vainikuojantis prieš tai vykusias paskaitas renginys – nacionalinis forumas Vilniuje „Europinis tautų idealas: bendrųjų vertybių paieška“. Šia veikla siekiama skatinti didžiavimąsi savo valstybe bei europinės integracijos įgūdžius.

4. *Netradicinės Lietuvos kultūros istorijos pamokos ir vizualinės priemonės* Buvo surengta 12 netradicinių Lietuvos kultūros istorijos pamokų įvairių Lietuvos regionų mokyklose. Tiesioginė diskusija ir bendravimas su pamokų lektoriais ir svečiais, tikėtina, paskatino jaunimo domėjimąsi Lietuvos kultūra, Lietuvos kultūros istorijos fenomenais, pasiūlė kritiškai apmąstyti istorijos ir kultūros stereotipus. Projekto metu buvo sukurti 5 mokomieji videofilmai, mažinantys kultūrinius stereotipus ir plečiantys Europos istorijos bendrumo suvokimą, taip pat suformuoti papildomos informacijos rinkiniai, nuorodos į internete prieinamus informacijos šaltinius bei sukurtos ir transliuotos LRT Kultūros kanalu 6 specialiosios mokomosios televizijos laidos, nušviečiančios Lietuvos kultūrinius stereotipus ir plečiančios Europos istorijos bendrumo suvokimą.

Projekto AKIM statistika Daugiausiai projekte dalyvavo pagrindinių mokyklų (38 %), gimnazijų (29 %), vidurinių mokyklų (21 %), taip pat progimnazijų, suaugusiųjų ir jaunimo mokyklų, konservatorių, profesinių ir kitokių mokyklų, t. y. 44,74 % visų Lietuvoje esančių mokyklų. Aktyviausios savivaldybės buvo: Visagino (projekte dalyvavo 83,33 % visų savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų), Panevėžio miesto (82,14 %), Pagėgių (75,00 %), Anykščių rajono (72,73 %). Didžiausias procentas mokyklų, dalyvavusių projekte buvo šiose savivaldybėse: Birštono (50,00 % visų savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų), Druskininkų (42,86 %), Skuodo rajono (41,67 %), Alytaus miesto (41,18 %), Panevėžio miesto (39,29 %). Daugiausiai iš visų 11 sričių į projektą įsijungė dailininkų (19,23 %), muzikų (15,81 %), rašytojų (11,97 %). Projektas susilaukė daug teigiamų tiek mokyklų bendruomenių, tiek menininkų atsiliepimų ir LR Finansų ministerijos buvo apdovanotas „Europos burės 2013“ prizų „už galimybę dirbti jaunimui“, kaip geriausias šios srities projektas.

Projekto „Menininkai - mokyklai“ turinys Panašų projektą numatome teikti ŠMM konkursui, kuomet bus paskelbtas naujo ES paramos etapo kvietimas. O kol kas sumanėme vykdyti mažesnę projektą, skirtą bendrai meno kūrėjų ir mokytojų veiklai. Lietuvos meno kūrėjų asociacijos požiūriu, būtina plėtoti menininkų ir švietimo

sistemos bendradarbiavimą. Tikime, jog tai ugdo kultūrinę-vertybinę moksleivių orientaciją, kūrybiškumą, telkia būsimą profesionalaus meno auditoriją ir ugdo būsimus kūrėjus, o menininkui padeda verbalizuoti kūrybines patirtis, į savo meną pažvelgti kitomis akimis. Tiek tradiciniam, tiek šiuolaikiniam menui suvokti reikia mūsų pastangų. Norėdami gauti estetinį, ar kaip jį pavadinsime, pasitenkinimą, turime susikaupti, investuoti į kūrinį savo minties energiją bei emocijas. Tokiam veiksmui reikia tam tikrų įgūdžių. Kas, jei ne mokykla, gali ir turi tokius įgūdžius išugdyti? Todėl menininkai yra suinteresuoti ateiti į talką mokytojams. Kadangi tokia veikla - tai klasikinis kūrybinės ar kultūrinės industrijos pavyzdys, kreipėmės paramos į taip pavadintą Lietuvos kultūros tarybos programą ir, kai ją gavome, projektas iš mažo pavirto mažyčiu. Taigi šio projekto tikslai: plėtoti ir tęsti menininkų ir mokyklos bendradarbiavimą; geriau išsiaiškinti mokyklos poreikius ir menininkų galimybes juos tenkinti; pasirengti naujam dideliam ES paramos projektui. Projektu "Menininkai - mokyklai" bendradarbiaudami su Ugdymo plėtotės centru norime pasiūlyti 5 metodinių seminarų ciklą Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Šiauliuose ir Panevėžyje bendrojo ir neformaliojo ugdymo mokytojams (tikslinė grupė). Jų metu iškiliasi atskirų meno šakų kūrėjai bei kritikai pristatys naujausius šiuolaikinio meno kūrybos pavyzdžius, kvies pedagogus diskutuoti literatūros, užsienio kalbų dėstymo, vaizduojamojo meno (dailės, architektūros, dizaino, fotografijos), muzikos, teatro ir kino temomis. Tokiomis diskusijomis bus siekiama intensyviau įtraukti mokytojus ir menininkus į kultūros ir šiuolaikinio meno reiškinių analizę ir konstruktyvią diskusiją ieškant veiksmingų žaismingo, kūrybiško, praktika pagrįsto mokymosi būdų. Vienos dienos seminaro trukmė - 8 akademinės valandos, vienos sesijos trukmė 2 val. Viename seminare dalyvaus po tris meno kūrėjus ir 50 dalyvių. Iš viso projekte dalyvaus 270 asmenų. Seminaro struktūra: 3 sesijos po 2 ak. val., diskusija, aptarimas - 2 val. Mokymams aktualios temos grupuojamos pagal mokomuosius dalykus: 1. Literatūra; 2. Dailė; 3. Fotografija; 4. Etnokultūra; 5. Filmų kūrimas; 6. Muzika; 7. Šokis; 8. Teatras; 9. Užsienio kalbos; 10. Architektūra (dailės, matematikos, informacinių technologijų mokytojams); 11. Dizainas (dailės, matematikos, informacinių technologijų mokytojams). Taip pat ketiname nufilmuoti aštuonias 30 -35 minučių trukmės vaizdo pamokas ir patalpinti jas, kaip ir anksčiau minėtus seminarus, UPC ir LMKA interneto svetainėje www.lmka.lt. Galimos pamokų temos: Muzika, Šokis, Literatūra, Teatras, Filmų kūrimas, Dailė, Fotografija, Grafinis dizainas, Kompiuterinės muzikos technologijos, Menų pažinimas. Kaip matote, jų daugiau nei 8, tad norėčiau jūsų paklausti, kurios jums atrodo pačios aktualiausios. Projektą ketiname pristatyti ir LITEXPO vyksiančioje parodoje „Mokykla 2015“. Kornelijus Platelis, LMKA prezidentas